

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Grozavescu

Országokon, határokon, vámokon keresztül robogott egy nagyon szomorú vonat, amely előtt a legmélyebb tisztelettel a földig hajol meg minden nemzet zászlaja. Egy halott utazott ezen a gyászos vonaton, egy elnémult világhírű énekes, akinek hangjában nemrégiben még az egész világ legnagyobb művészi élvezetét találta. Románia nagy halottja, Grozavescu nagyon hamar és megdöbbentően tragikus körülmények között érkezett meg oda, ahonnan kiindult: szülőföldjére. Ez a föld, amelyről származott, ahonnan utnak eredt, hogy dicsőséget és diadalt szerezzen hazájának, hogy elbűvölje az egész Európát, hogy a horizont olyan magaslatára emelkedjék, ahonnan varázslatos lényekkel világított mindenki számára, akinek szíve van. És szülőföldjére tért meg örök nyugalomra, hogy újra egybeolvadjon az örökkévalóságban népének és hazájának géniuszával.

Grozavescu előtt elnémult minden kicsinyes földi torzsaikodás. Igazi művész volt, aki egybeforrasztja a szíveket, kiegyenlíti az ellentéteket és abban a varázslatos álmvilágban, amely minden hétköznapi kicsinyes szempontokon felülemelkedik, megteremt a lélek valóságos harmóniáját és igazi békéjét. Az ő kulturális értéke egyenesen megecselülhetetlen kincseket jelentett Románia számára. Nincs az a politikus, vagy államférfi, aki többet tudott volna kivívni hazájáért, mint ez a szerény, nyílt szívű és jóindulatú lugosi fiatal ember, aki nagyon közel állott már ahhoz, hogy a világ legszépesebb énekesének ismerjék el.

Tragikus végzet az, amely Grozavescut érintette, de ebben a végzetben kétségteletlenül van valami megtisztító és felemelő hatás, akárcsak a klasszikus görög drámában. — Így, ebben a szörnyű sorstragédiában tökéletes és teljes Grozavescu karrierje. Még mielőtt az égboltozat csúcsára emelkedett volna, lehullott és elhomályosult ez a ragyogó csillag. Koporsója körül testvéri egyetértéssel csoportosultak az összes népek. Itt, ebben a nagyszerű gyászszer-

tartásban egymásra találunk a szívek. A szemekben őszinte könny csillog, a részvét ellenállhatatlan ereje megteremt a szimpátiát és a kultúra, a művészet jegyében kiegyenlíti az ellentéteket. Nagyszerű szimbólum ez a fekete, robogó vonat. Országokon, vámhatárokon keresztül robog, minden

nemzet gyászkoszorujától feldiszítva. Nem állítják meg sehol utközben, nem kérnek tőle utlevelet és vizumot. Olyan tisztességben részesítik, amelyben csak a világ leghatalmasabb uralkodóinak lehet részük. És robog a vonat hazafelé, szülőföldje felé, Románia szíve felé, amerre az egész

művelt világ minden kultúrája a legnagyobb részvétellel és fájdalommal tekint. Románia nagy halottját gyászolja mindenki, akárhol is lakik, akármilyen politikai véleménye. Gyászos, szomorú dicsőség ez, de fenséges és nagyszerű, amelyre büszke lehet az egész ország.

Sanghái elesett?

Új lázadás a kínai vizeken — Ismét bombázták az európai városrészeket
Hallat an izgalom a sorozatos kivégzések miatt

Londoni lapok jelentése szerint Sanghái előtt egy kínai hadihajó egész legénysége felázadt és

megkezdte Sanghái külső területének bombázását.

A heves tüzelés több mint egy órahosszáig tartott és ekközben

tizenkét gránát csapott le a francia koncesszió területén.

A teljesen váratlan támadás az európai negyedekben halálra iktatott izgalmat keltett. A koncessziók csapatait mozgósították.

Az esetet a londoni lapok nagy izgalommal tárgyalják és megjegyzik, hogy a Sanghái-ban összegyűlt impozáns flotta ezen kínai vizeken minden akcióját feltartóztatja.

Sanghaiból jelentik:

Sanghái ismeretes lövetésével egyidejűleg

a kínai városrészben zavargás tört ki.

A kínai rendőrök, akik eddig Szuncsuang hívei voltak, hír szerint olyan szándékot nyilvánítottak, hogy csatlakoznak a nacionalistákhoz.

Londonból érkező újabb távirati jelentések szerint a legutóbbi zavargások akamából

a sztrákolók megtámadtak két angol folyami hajót.

A hajók parancsnokai könnyebb sérüléseket szenvedtek. A támadók főbb tengerészt a vízbe dobták.

Sanghái utcáin állandóan izgatott tömeg hullámozik, amelyek — a sorozatos kivégzések miatt —

egyre fenyegetőbb magatartást tanúsítanak a fellelős hatóságokkal szemben.

Újabb jelentések szerint Szuncsuang egyik ágyú-naszádja a déli csapatokhoz pártolt és

Berlinből jelentik:

Még megerősítőre szoruló hírek szerint a kantoni csapatok megszállták Sanghait.

megkezdte a kiangnani arzenál bombázását.

Megállapították, hogy a bombázások alkalmából külföldiek nem sebesültek meg, csupán négy külföldi házat rongáltak meg.

Olaszország nem járul hozzá

a tengeri leszereléshez
Róma jegyzéke Washingtonhoz

— Az Estilap eredeti távirata —

Rómából jelentik: Grandi, Olaszország külügyi államtitkára átadta a választ arra a jegyzékre, amelyet Amerika küldött a világhatalmak kormányához a tengeri leszerelés ügyében. Az olasz válasz kifejti, hogy Amerika elnökének békéltető szelleme azonos azzal, amely Olaszországot vezeti.

Ennek bizonyítéka az, hogy Olaszország megígérte részvételét a washingtoni leszerelési értekezletben, hogy az utóbbi öt évben a legjobb barátsági szerződést kötötte Európában; hogy hadügyi kiadásait 300 millió lirára redukálta. Azonban az olasz kormány megjegyzi, hogy az európai hatalmak mindennemű fegyverkezése köicsönösen f. g. egymástól és nem lehet olyan kötelező intézkedéseket megállapítani, amelyek csak öt tengeri nagyhatalomra érvényesek. Olaszország úgy hiszi, hogy

a leszerelés korlátozásának általánosnak kell lennie,

hogy céljait elérje. Földrajzi helyzeténél fogva Olaszország nem vállalhatja veszedelmi nélkül a tengeri fegyverkezés csökkentését, annál kevésbbé, mert hiszen

még tengeri felfegyverkezése sem biztosítja eléggé az ország védelmét,

Olaszországnak csak három összekötő útja van a világgal: Suez, Gibraltár és a Dardanellák; igen hosszú tengerpartja és két szigete van, végül a Földközi-tengeren sok nép érdekei találkoznak. Mindezek miatt Olaszország legnagyobb sajnálatára nem járulhat hozzá az amerikai memorandumhoz.

Vizumot utlevélre
Telefon 458 a Hegedűs Hirlapirodába kértien

Egy igazi rádió-koncert Váradon

a filharmonikusok Bolond-estjén

Amiben még nem volt iésze közönségünknek, azt a filharmoniai társaság agilis és ötletes rendezőse szerezte meg számára: a márc. 1-i filharmonikus bolond-est műsorának egyik clouja az első nagyvárad-i igazi rádióhangverseny lesz.

A filharmoniai társaság elsőrangú összeköttetései révén tudta estélye számára ezt a nálunk igazi világszenzációt megszerezni. A leg-távolabbi világrészek: Sanghaj, Kamerun, Amerika hangjait fogja a Kereskedelmi Csarnok antenája a közönség számára lehozni, de szenzációk lesznek azok a bennünket közelebből érdeklő várad-i események is, melyeket a rádió szintén érzékelteni fog. A mindenképp szenzációs rádió-hangversenyt a szinpadról Kálmán György, az ismert fiatal, kitünő amatőr színészünk fogja vezetni, aki ez alkalomra már megkapta a humbugi Luft-akadémia rádiómérnöki oklevelét.

Egy további szenzációja a műsornak Hallga Linkbergnek, a svéd csoda-énekesnek fellépte, ki helyi vonatkozású stanzákat fog énekelni.

A műsor végeztével táncmulatság lesz, melyhez az elsőrangú jazz-band fog ritmusokkal szolgálni. A rendezőség kéri a közönséget, hogy az estély jellegére való tekintettel, lehetőleg gyermek jelenlétét elhárítsa. Alarc viseletése tilos.

Heyman szinkör

OPERETTJUDONSÁG
5, 7 és 9 órákor

Koldusbáró

Főszerepben:

Josif Schildkraut

a legszebb és legkönnyelműbb báró

Rudolf Schildkraut

a lumpoló apa báró

Énekbetét és eredeti zene

Rendes helyárak!

— Megbeszélést folytatunk azzal a két specialistával, akiket konziliumra hívtam.

— És miben egyeztek meg az urak?

— Eddig csak a honorárium kérdésében.

Nagyvárad-i delegátus felszólalása az új parasztpárt alakuló gyűlésén

Ma olvassa fel dr. Lupu a parlamentben az új párti deklarációját

Részletesen beszámolt a „Nagyvárad-i Estilap” a politikai életnek arról a rendkívüli eseményéről, amit dr. Lupu-nak a nemzeti parasztpártból való kilépése és új pártalakítása jelent. (Dr. Lupu ugyan azt mondja, hogy ő nem új pártot alakított, hanem a régi parasztpártot támasztotta fel.)

Dr. Lupu kétségtelenül tehetséges és szerfölött népszerű politikus, aki mögött már is tömeg áll, még pedig regátiak, erdélyiek egyaránt.

Szombat este a bukaresti Piccadilly-étteremben bontott zászlót dr. Lupu és az ő hatalmas programbeszédéről már beszámoltunk. Mit akar Lupu?

Röviden: az osztályharcon leülemelkedni, harmóniát teremteni; alapos mezőgazdasági szakoktatást nyújtani a népnek; kulturát terjeszteni. Egy szóval:

tetteket akar elméletek és szavak helyett.

Ezen a politikai eseményen Nagyvárad és Biharmegye régi parasztpárti szervezőit — a mely sohasem olvadt bele a román nemzeti párt itteni szervezetébe — Mavrodin tanár képviselte, aki a következőket mondotta hatásos felszólalásában:

— Hogy a parasztpárt Erdélyben nem vert gyökeret, az a volt vezetőségnek mulott. Ön, Lupu úr, volt az egyetlen a pártban, aki nekünk példát mutatott bátorságból és maga felé irányítottá szeretetünket. Emellett Ön lojális és nagylelkű is. Bizonyítja ezt az a magatartás, amelyet Ön ma este tanúsít azokkal szemben, akikről elszakadt. A biharmegyei szervezet csatlakozását ezennel bejelentem.

Mint bukaresti tudósítónk jelenti, dr. Lupu a kamara mai ülésén fogja felolvasni új pártjának deklarációját. E deklaráció lényegében véve ma-

gában foglalja a következőket:

1. hogy a parasztpárt (már t. i. az a csoport, amelynek az élén dr. Lupu áll), felbontja a fuziót, amely közte és a román nemzeti párt között az elmúlt öszön létrejött;

2. hogy a parasztpárt viszszaakapta a függetlenséget, a melyre szüksége van ahhoz, hogy az ország boldogulásának és haladásának valódi eszközévé legyen;

3. hogy a parasztpárt zászlaja alá hív minden régi pa-

rasztpárti harcost és a demokratikus eszmék minden igaz barátját;

4. hogy a vezetéssel dr. Luput bízták meg, akinek teljes felhatalmazást adnak a vezetésre, szervezésre és az általános pártgyűlés összehívására.

Ugyancsak ebben a deklarációban fogja kifejteni dr. Lupu az új párt programját.

A jövő héten a parasztpárt kiáltvánnyal fordul az ország népéhez.

A „vörös cár” fiatalossága

— Visszaemlékezés Lenin karrierjének kezdetére —

Münchenből táviratozzák: Egyik legnagyobb müncheni lap rendkívül érdekes visszaemlékezéseket közöl abból az időből, amikor Lenin, az orosz forradalom féltémetes apostola, agitatori pályáját megkezdte.

Lenin 1901-ben került a bajos fővárosba. Idegen név alatt szerepelt, nem érintkezett honfitársaival sem. Nagyon zárkózott életmódot folytatott, szerény lakásában csak az Iskra csoport tagjai fordulhattak meg. Egy kis sörcsarnok tulajdonosa rejtgette, a rendőrségben sem jelentették be. Ez a szegényes szoba volt az orosz forradalom kiinduló állomása. Innen csempészték be a forradalmi iratokat a cári Oroszországba.

Házigazdáját Mitmayernek hívták és maga is szocialista elveket vallott. Lenin mindig a nagyon elzárkózott, gondokkal vívódó ember benyomását tette, lehajtott fejjel, összeráncolt szemöldökkel sietett végig München utcáin. Leninnek az volt a szándéka, hogy Iskra címen egy propaganda folyóiratot adjon ki Münchenben. — azonban Axelrod és Peschahow elvtársai tiltakoztak ez ellen. Később a folyóirat az utóbbi elvtársak vezetésével Zürichben jelent meg.

Később Lenin felesége, Nadeschka Krupskaja is Münchenbe érkezett. Akkor a forradalom apostola dr. Jordanow nevű bolgár embertől hamis utlevelet vásárolt és álnév alatt München egyik munkás negyedében butorozott lakást bérelt.

Itt kezdte meg tervszerű propaganda hadjáratát a cári Oroszország ellen. Oroszországi elvtársai a levelezéseket Németország különböző városaiba dr. Lehmann címre küldötték és Leninnek már akkor mindenütt volt ügynöke, akik az orosz postát közvetítették. Az első értekezleteket ebben a kis, ötödik emeleti manzárd lakásban tartották és sok, sok évvel később, itt született meg a bolsevizmus eszméje is. Az első nézeteltérések itt keletkeztek Lenin és legjobb barátja, Peter Struve között, aki meg akart maradni a szociáldemokrata platform mellett. Ekkor szakított is barátjával és nem akart többé tudni róla.

Lenin eleinte egy munkáscsaládnál lakott. Az egész család hat gyermekkel együtt a konyhában

élt, míg az egyetlen szobát Leninnek engedték át. Amikor később az apostol hosszas vizortagság után feleségével együtt új lakásba került, az egész lakáshereendést tizenkét márkáért vásárolták meg. Itt írta meg Lenin első forradalmi röpiratát: Mi a teendő? címmel. Nagyon különös módon dolgozott.

Iráasztala mellé ült, leírt néhány szót, majd felugrott, a szoba egyik szegletébe állott és hangosan elmondotta mind azt, amit le akart írni. Csak ezután vetette papírra gondolatait. Sokszor nagy sétára indult feleségével és séta közben fejtegette ki eszméit, amelyeket hazatérkezve, azonnal leírt.

— Zord bérkaszárnnyába laktunk — mondotta Lenin özvegye, — de mégis jól éreztük magunkat. Egy darab Oroszország — volt a lakásunk. Minden délelőtt egy órákor, ebéd után, megérkezett Martow, férjem akkori dolgozótársa és később egymásután az Iskra többi tagjai. Megkezdődött az Iskra szerkesztőségi ülése, Martow annyit és olyan unalmasan beszélt, hogy férjem mindig halálisan elfáradt tőle. Egyszer engem kért fel Lenin, hogy valahogyan bírjam rá Martowot látogatásainak megszüntetésére. Ekkor naponta én mentem fel Martowhoz a bérkaszári oroszországi postával. De később Martow újból megjelent nálunk és minden a régiiben maradt.

— Amikor azonban átdurult, hogy az Iskra folyóirat Münchenben nem jelenhetik meg, mert a nyomdatulajdonos nem akarja vállalni a felelősséget, kénytelenek voltunk müncheni „sejtünköt” felosztatni. Előbb Svájcba majd Londonba mentünk és itt telepedtünk le.

— Lenin müncheni tartózkodása a legdurvább és legszebb napjai voltak számunknak. Ekkor még semmiféle elvi nézeteltérés sem volt az elvtársak között az Iskra körül, mert mindenkinek egy gondolat vezérelt: megteremtteni az orosz forradalmi újságot. Minden nélkülözés és szenvedés ellenére Lenint a legszebb emlékek fűzik Münchenhez és hatalmának tetőpontjához is számtalan-szor hangoztatta, hogy életének legszebb epizódja a müncheni tartózkodása volt.

Apollo-mozgó

Ma és a következő napokon

Nanias

ZOLA EMIL világhírű regényét vetíti. — Egy fju magasba ívelő karrierjét mutatja be a film 9 felvonásban.

A főszerepekben:

Donatien, Lucienne Legraud és Desjardins

ra'vontaták művészetükkel.

KORCSOLYÁZNAK A KÖRÖSÖN

Néhány nap előtt befagyott a Körös és azóta tükörsima, ég borít a váradi Szajna habjait. Ezenyára véletlen, hogy ez a második „befagyás” ugyanakkor történik, amikor a lej rohamos emelkedése, illetve az egyre növekvő pénzhány komoly egzisztenciákat is hasonló sorsral fenyeget. Tény az, hogy a Körös befagyott s az újabb generáció elszántabb tagjai korcsolyáznak és csuszkálnak a jégen.

— No né, — jegyezte meg egy öreg atyafi a parton — még egy kisasszonyka is rámerészkedik a jégre!

Az illető kisasszony pedig nagy bátran hasított a jéget és akkor sem vesztette el a kedvét, amikor egy fiu kis hija, hogy bele nem esett a vízbe. A lába alatt megtört a jég és féllábbal a vízben lubicolt a lurkó, miközben kacagva (mert szerencsére a parthoz közel történt) kilábolt a jégre. Persze úgy csurom-vizesen nem folytatta tovább a korcsolyázást, hanem szépen, angolosan távozott, amint az ebben a spanyolos világban illik is.

A Körös jégén tehát ilyen és hasonló balesetektől eltekintve, nagyobb baj nem történt. Nagyobb baj az, hogy az emberek kezlik már a hosszú telet megelégeni és nem győzik az egyre javuló jeleket, a sok fára. Sovány vigasztalás számunkra az, hogy a lej emelkedése következtében a faexportnak is „befagyott” és így — már annak, aki megadja az árát — leszja bőven.

Ma van

Basilides

árta- és dalestélye

a kath. Körben

Jegyek a
Hegedüs Hírlapirodában

Paputs Jeremiás egy este alaposan felöntve jött haza s a felesége erős karjai és a repülő edények ellen a kredenc tetőjén keresett védelmet. Az asszony fenyegetőleg rákiabált:

— Jössz le onnan mindjárt?
— Dehogy jövők — feleli — hát ki az ur a háznál, én vagy te?

Vásznak, damasztárak kész paplannal beszerethetők Ungár és Glück cégnél, Sas-passágé.

Többé nem számitanak jutalékokat a bankok a devizaengedélyekért

Ismeretes, hogy a devizarendelet életbeléptetése óta a kereskedők külföldi devizaszükségeiket csak a Banca Nationalától nyert engedély alapján szerezhették be. A Banca Nationala kebelében működő devizaellenőrző hivatal ugyanis a kereskedők bemutatott külföldi számlái alapján adott engedélyt devizavásárlásra a kereskedőknek. Az engedély megszerzése meglehetősen körütekintő adminisztrációt igényelt és ezt a munkát az autorizációval rendelkező bankok

bizonyos jutalékért végezték el. A kereskedők devizaigénylésüket a bankok útján nyújtották be a jegybankhoz.

Kedden délelőtt Ciuntu Stefan, a Banca Nationala váradi iókjának igazgatója megbeszélésre hívta össze a devizaengedélyvel bíró bankok igazgatóit és arra kérte, őket, hogy a jövőben az engedélyek megszerzéséért ne számítsanak jutalékokat a kereskedőknek. Figyelmeztette a bankokat, hogy amennyiben továbbra is ragaszkodnak a jutalék felszá-

mitásához, úgy a Banca Nationala a kereskedők számára közvetlenül fogja az engedélyeket kiadni minden külön jutalék felszámítása nélkül.

A felszólítás eredményeképpen a bankok elhatározták, hogy

a jövőben díjtalanul eszközlik a devizaengedélyek megszerzését a kereskedők számára.

Ez a rendszer e hó 17-étől számított érvénnyel lépett életbe.

Hány ember élhet még a világon?

Nyolcezer millió a maximum

Albrecht Penck, a berlini egyetem földrajztanára, a Zeitschrift für Geopolitik tudományos folyóiratban érdekes problémát vetett fel. A klímák, földrajzi, gazdasági és termelési viszonyok számbavételével azt óhajtotta kiszámítani, hogy vajon a föld hány lakos számára nyújthat megélhetést. A probléma meglehetősen izgatja a német földrajztudósokat, amennyiben Alois Fischer, egy másik ismert német geográfus, ugyancsak tanulmányt írt a kérdéssel és hasonlóképpen számítás tárgyává tette, hogy hány ember élhet még a világon.

A két tudós közül Penck az optimistább és Fischer a pessimistább. Ezidőszent mint-

egy 1820 millió ember él a földön és amíg Peck szerint 8000 millió ember tudna itt megélni, addig Fischer csak 6200 millió ember eltartására mondja alkalmasnak a földterületet. Mindkét tudós számítása azonban megegyezik egyetlen tényben, még pedig abban, hogy Európa már majdnem elérkezett ahhoz a határhoz, amikor több ember számára aligha nyújthat megélhetést. Európának ma 460 millió lakosa van és a két tudós 570 millióra becsüli annak a lakosságnak a számát, amely Európában mindössze táplálékra és kenyérre tarthat számot. Ezenformán ma Európában már 82 százaléka lakik annak az emberiségnek, amelyik

valóban megélhet, úgy, hogy a földrajztudósoknak ebből a megállapításából a politikusoknak és a gazdaságtudósoknak elég sok következtetést lehet levonni. Ázsiában 1003 millió ember él és míg Penck mintegy 1500 millióra, addig Fischer 1700 millióra teszi azoknak a számát, akik Ázsiában meg tudnak élni, vagyis az egyik számítás szerint Ázsiában is már a maximális lakossági lehetőség számának 72 százalékaig, Fischer szerint pedig 60 százalékig jutottak el.

Amíg Afrikában most mindössze 140 millió ember él, addig Penck szerint ott 2320 millió, Fischer szerint pedig 1650 millió ember tudna megélni, vagyis Afrika népességei lehetőségeinek eddig csupán 6, illetve 8 százalékaig jutott el. Afrika az a földterület, ahol még az emberiség számára nagy lehetőségek nyílnak meg. Még kevésbé, mint Afrikát, használta ki eddig az emberiség Ausztráliát, ahol mindössze eddig 8 millió ember él, holott Penck szerint 480 millió, Fischer szerint pedig 280 millió ember élhetne meg ott, vagyis a mai lakosság még csak legfeljebb 2, illetőleg 3 százaléka annak az embertömegnek, amely ott megélhetést találhatna. Dél-Amerikában az egyik szerint csak 3.5, a másik szerint pedig csak 6 százaléka él a maximális lakossági lehetőségnek, amennyiben Dél-Amerika mai 75 millió lakos helyett Penck szerint 2000, Fischer szerint 1200 millió embert tudna eltartani. Észak-Amerikában már a bevándorlások folytán más a helyzet, mert ott már 145 millió ember él, holott Peck 1120, Fischer pedig 800 millióra becsüli Észak-Amerika maximális lakosságát és így a mai lakosság legfeljebb 14, illetőleg 19 százalék.

Három évi börtönre ítélték egy panamázó volt minisztert

— Az Estilap eredeti távirata —

Szófiából jelentik, hogy a Sztambulinszky kormány volt vasutügyi miniszterét, Botev-et a szénvásztások körül elkövetett visszaéléseiért háromévi börtönre és politikai jogainak tízévre való felfüggesztésére ítélték.

Egy náthalázás beteg három hetes alvás után tegnap felébredt

Belgrádból jelentik: Belgrádi orvosi körökben élenként tárgyalnak egy különös náthalázás megbetegedést, amely atomikórral együtt jelentkezett. Dr Cvijetics Bata ügyvédjelölt január huszonnyolcadikán úgy érezte hogy erősen megfázott és már haza akart az irodából indulni, amikor hirtelen erős fáradság támadta meg, majd álomosság nehezedett rá és csakhamar elaludt. Cvijetics azonnal lakására szállították, ahol több orvos is konzultált és náthalázt, valamint álmókórt állapítottak meg betegüknek.

Azóta teljes három hét telt el és a három hét alatt dr Cvijetics

mindössze négyszer tért magához egy-egy pillanatra. A három hét alatt az ügyvélelőtt egyfolytában mélyen aludt és az orvosok mesterségesen táplálták. Dr Cvijetics tegnap tért először annyira magához, hogy a betegsége megelőző időre is vissza tudott emlékezni és az ebrenlét kétségtelen jeleit mutatta. Magához térése után kijelentette, hogy csupán a hátában érez gyengébb rájtálmakat.

Az orvosok véleménye szerint dr Cvijeticsnek még tíz napig kell ágyban maradnia és azután teljesen egészségesen hagyhatja el a betegszobát.

Vételkötelezettség nélkül keresse fel LEITNER MARTON Rt. áruházát és tekintse meg legmegbízhatóbb gyártmányú vászon, chiflon, damast és fehérnemű-batist raktárunkat.

Retorta

vasaló,- faszén

kizárólagos egyedárú-
sítója Oradea és
környékén

Kallos Hugó

Calea Victoriei 1. Telefon 88

MARGINA

Falepároló r.-t. 3449

MOZI

— Nantas. Zola regényét rendezte meg Donatien, a francia filmművészet egyik legjelesebb tagja, s ő játsza meg ezt a karakterisztikusan zolai alakot tökéletesen, művésziesen. Nantas Zolának egyik legszebb regénye, amelyben a romantika nagy szerepet játszik. — Cselekménye élénk, s ezt az élénk tempót sikerült a legtöbbkétebb filmre vinni. — Donatien mellett a szép Lucienne Legrand és Desjardius játszanak hatalmas szerepet. Az Apolló e filmet a legnagyobb sikerrel mutatta be s ennek a sikernek alapján a további napokon is műsoron tartja.

— Conrad Veidt, Eszterházy Ágnes és Werner Krauss játszanak a Dorian-Filmszínházban ma színpadra kerülő a „Prágai diák” című sláger-filmben, amely Hans Heinz Ewers misztikus és fantasztikus regénye után készült. A 10 monumentális felvonásból álló film hatását emeli a 20 tagú férfi karének betéte. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Kedvezményes és szabadjegyek érvényesek! — Jön: a „Halottak parádéja” (The Big Parade), a főszerepben Jon Gilbert és Renee Adoree.

Tekintettel a valutánk javulására, női és férfi szövet-cikkék árait mélyen leszállítottuk LEITNER MÁRTON Rt

Világmarkás zongorák
3028 engross árban kaphatók
STERNBERG-nél
Bul. Regele Ferdinand 14.

**Olcsó
aprított tűzifa**

Hercules gőzjavagónál
Griviței (Sánc)-utca 16. sz.
3447 Telefon: 113.

EDELMANN HÉDI
női divatszalonja Rimanóczy-utca 12.

„DAMA”
Legújabb modellek szerint
készít elegáns estélyi és utcai ruhákat

A HÉT PÚPOS TORNYA

KALANDOS REGÉNY

Irta: JESUS DE ARAGON

Spanyolból fordította: DALOGH BARNÁ

(51)

Az üldözöttek lélekzetfajtva hallgatóztak, s szívük örülten dobogott, mikor látták, hogy a vasajtó enged a banditák nyomásának.

Betoppantak... de szokatott kiáltás tört elő torkukból s a hang hogy a küszöböt átlépték hanyatt-homlok menekülni igyekeztek.

A félgnyit ajtó tövében két púpos erősen teste nevert, akik valami titokzatos fegyvernek eshettek áldozatul.

— Vissza! Borzalom! A kapuban villanyáram kering! — ordították a többiek rémülten.

Bazilius most értette meg a fáradhatatlan utazó nyugalmát. A különös férfi mosolyogva nézett rájuk. Midőn Gentleman s a detektív visszahúzódtak a kaputól egy ujjnyomással bekapcsolta az áramot.

— Több mint 1000 Volt! — Eling a vasajtóban. Hogyan is léphetnek be előzetes engedelmem nélkül?

A zsidó börtöne

Bazilius elbeszélte barátjának üldözöttségük történetét s azt a retentő aggodalmat, amelyet — az ő segítségére várva — Mantua urral a földalatti alagut mélyén megállott.

— Az igaz — válaszolta az utazó, — hogy szerszámokat akartam hozni; de midőn a Rollo-utca felől ki akartam hatolni az utcára, megdöbbenve vettem észre, hogy a púposok elzárták az egyetlen, általam ismert kijáratot. Visszatértem tehát laboratóriumomba, hogy onnan hozzák valami feszítővasat, amelyekkel — amint láthatjátok — bőségesen elláttam magamat; közben azonban, szerencsémre, egy tervrajzra bukkantam, mely pontosan megjelöli a zsinagóga helyét s e pillanattól kezdve egyedül a Tudományra gondoltam.

— Így hát — kérdezte Bazilius, nem sokat adva a fáradhatatlan utazó fölfedezésére — ön ismer más kijáratot?

— Nem is töröm rajta a fejemet. Minek? Itt mindenem megvan, ami kell; másfelől pedig annyira szeretnék rábukkanni a zsinagógára, hogy addig, amíg a Tudomány ezt a felbecsülhetetlen szolgáltatást meg nem tesz, nem is érek rá másra gondolni. Most kétszeresen boldog vagyok, mert az önök váratlan megérkezése sokkal egyszerűbbé teszi a munkámat; vannak jó lapátjaim mindegyikük részére s mivel ide vagyunk zárva a föld alá, remélem segítséget nyújtanak nekem az ásásnál.

Hát csakugyan le kell tenniük minden reményről, hogy innen valaha kijussanak? Egyelőre legalább is semmi kilátásuk nem volt rá. Miből fognak táplálkozni e komor, elhagyatott alagutak mélyén? Bazilius tanácsot kért fáradhatatlan barátjától.

— Ne aggódjék, fiatalember. Emlékszik még trappista sajtkészletemre? E földalatti világban semminek sem leszünk híjával. Szerencsére tele van a kamrák s ha kimerül, az sem baj; majd tel-frissítjük egy kis vadászattal. Birtokom bővelkedik vadban.

A többi álmélkodva nézett rá; nem értették, miféle vadászatról lehet szó e sötét helyen.

— Igazat beszéltek — szólott mosolyogva barátai megdöbbenésén. — Ha a földbirtokosok megengedhetik maguknak azt a tényűzést, hogy nyulra vadásznak erdeikben; én, e folyosók korlátlan ura, olyan állatokra vadászom, aminők birtokomban teremnek. Azt hiszik talán, hogy a patkány husa nagyon különbözik a nyulétól?

Az a mód, amellyel a fáradhatatlan utazó életét felfrissítette, amint látjuk, valóban szellemes volt; de Bazilius, akit máris undor fogott el e delikatesz gondolatára, mégis inkább a vízszükségletükért aggodott.

— Ne féljen — mondta a fáradhatatlan utazó. — Annyi víz van itt, amennyit csak akar, még pedig finomabb, mint amelyet valaha is ivott. Azonkívül friss és üde, aminőt csak a legmélyebben fekvő, földalatti vizerek szolgáltatnak. Ugy látom fiatalember, ön nem becsüli meg eléggé földalatti laboratóriumomat. Ez azért van, mert még nem látta kastélyom minden kényelmét. Ezért beszélnek ily lekicsinylően róla.

— Azt már észrevettük, kedves barátom, hogy a világítás elsőrangú — jegyezte meg Bazilius, a falból elősugárzó lángnyelvekre emelve tekintetét. — Ugyan mi táplálja e lángokat?

— Valószínűen éllanó gáz, — jegyezte meg Gentleman.

— Ugy van; de nem a város csővezetékeinek repedéséből származik, amint ön gondolja, hanem közvetlenül egy régi bányából.

— Bányából?! — kiáltotta meglepetve a négy barát.

— Igen! Ez a gáz nem egyéb, mint szénhidrogén, ami a szénbányákból árad ide s amelyet utazásaim közben: Transkaukázusban Bakuban, a Tüzföldön elsajátított speciális módszerem által használok fel. Az őstermészet tűzinaó lakói ott olyan területeken laknak, ahol egy lábnyi ásás után valószínű gázszökőkút tör elő a föld mélyéből. E hőven buzogó források azután szellemesen megkonstruált vezetékek segítségével egészen templomaikig vezetnek, amelyek körül állandóan olyan csodálatos védő tűzkör ég, ami pokoli lobogásával méltán befolyásolhatja e szerencsétlen páriák fanatizmusát.

Bazilius elismerte, hogy a fáradhatatlan utazó műveltebb ember, mint aminőnek első pillanat-

ra látszott. Őt mindig nagyon le-nyűgözte ez a rendkívüli alak, aki oly egyszerűen tudta felhasználni a Természet csodás titkait. Elgondolta, mily hathatósan segített tudós barátja a Hét Púpos Tornyának felfedezésénél, mily sokat köszönhetnek neki; most azonban mégis az az egyetlen vágya volt, hogy minél előbb kijussanak e retentő alagutakból. Mantua urat már annyira elgyengítették a kialott szenvedések, hogy ha rövidesen ki nem pihen magát, belehal. Kérlelni kezdték a fáradhatatlan utazót. Ha már nem is ismer más kijáratot, a földalatti alagutak pontos ismerete nagy segítségükre lehet.

(Folyt. köv.)

Színház

Heti műsor

Szerda este 8 órakor: Cirkuszhercegnő. C bérlet. (77.)

Csütörtök este 8 órakor: Cirkuszhercegnő. A bérlet. (78.)

Péntek este 8 órakor: Cirkuszhercegnő. B bérlet. (79.)

Szombat délután fél 4-kor: Játék a kastélyban, mérsékelt helyárakkal. (80.)

Vasárnap délután fél 3-kor: Orfeusz a pokolban. (81.)

Vasárnap délután fél 6-kor: Liliom. Mérsékelt helyárak. (82.)

Vasárnap este fél 9-kor: Cirkuszhercegnő. (83.)

Hétfő este 8 órakor: Cirkuszhercegnő. (84.)

— Ma, Cirkuszhercegnő C bérletben. A hatalmas siker mellett játszott Cirkuszhercegnő ma, szerdán este C bérletben kerül színpadra. A napvászru operett eddigi előadásai zsúfolt házak mellett folytatók és már a további előadások iránt is a legnagyobb érdeklődés mutatkozik.

— Vasárnap délután Orfeusz a Pokolban fog színpadra kerülni. Az előadás mérsékelt helyárú és délután fél 3 órakor kezdődik.

— Játék a kastélyban. Molnár Ferenc zseniális vígjátékának a Játék a kastélyban című világhírű színdarabnak első délutáni előadása szombat délután lesz fél 4 órai kezdettel. A darab ezúttal az ismert kitűnő szereposztásban kerül színpadra és az előadás mérsékelt helyárú.

— Liliom, egy csirkefogó élete és halála. Vasárnap délután fél 6 órai kezdettel Liliom, egy csirkefogó élete és halála, Molnár Ferencnek ez a legpoetikusabb műve kerül színpadra mérsékelt helyárak mellett Gróf Lászlóval a címszerepben, míg Juli szerepét G. Polgár Mariska játsza.

Lakások és szőnyegek

rendszeres pormentesítését és molymentesítését

intézkedés havi díjért

felelősség mellett végzi a

„CYKLON”

porzivóvállalat (Kovács mérnök)

Alexandri (Teleki)-u. 2. Tel. 10 25.

Egy öreg budapesti talmudista megdönti a „bosszuálló Jehova” fogalmát

Donáth Benjámín látogatása a Vatikánban

— Budapesti tudósítónktól —

Van egy héber szó, amely így hangzik: poked és nevezetes szó a bibliában, a Mózes második könyve 20. részének 5. szakaszában. Hogy mit jelent, azt már más-más felezer éve tudják és tanítják az egész világon. Most mégis igen érdekes vitatkozás folyik az értelmezéséről. A Vulgata, vagyis a biblia latin fordítása szerint a poked azt jelenti, hogy büntet és ennek az értelmezésnek az alapján alakult ki

a bosszuálló Jehova fogalma. Most aztán egy budapesti talmud-buvár, a 71 éves Donáth Benjámín, kétségbe vonta a poked szó eddigi fordítását, mert az ő értelmezése szerint ez megemlékeztet és jelent, ami egészen más fogalmat alkotna meg az őtestamentomi Istennek. Donáth annyira fanatikus lett a maga szövegmagyarázatának, hogy érintkezésbe lépett a vatikáni bibliabizottsággal, amelynek részéről Serédy Jusztin bencés szerzetes, a vatikáni követtség egyik tanácsadója lehetné, hogy Rómában is meghallgassák az öreg talmudistát.

Donáth Benjámín már megjárta Rómát. Tegnap hajnalban érkezett haza a feleségével, aki elkísérte nagy útján. Az öreg talmud-buvár még teljesen a Rómában töltött három nagy nap hatása alatt áll.

egy csodálatos Rómát és egy még csodálatosabb Vatikánt talált, ahol nyájasan, szelíden és végtelen jószággal fogadták az öreg pesti talmudistát.

Donáthot szinte kézről-kézre adták a Vatikán termeiben, amíg eljutott a bibliabizottság elnökehez Gasquet biboroshoz.

Donáth Benjámín így adja elő a dolgot:

— Sokat gondolkoztam afelől, hogy

az Isten nem lehet bosszuálló. Mert a bosszuállás még az embernél is rut tulajdonság. Aztán összefüggésbe hoztam az igazságos Isten fogalmával az, hogy az Isten büntesse az apák bűnét a fiukban. Rájöttem végre, hogy a Vulgata, a poked szó fordításában tévedett. Számítatlan analógia bizonyítja, hogy a poked szó azt jelenti, hogy megemlékezik, vagyis az Isten harmad, negyedikiglen megemlékezik a fiuk megítélésénél az apák bűneiről és azokat enyhítő körülménynek tudja be. Hogy véglegesen tisztázzam az őtestamentumi Isten fogalmát, mentem el Rómába, ahol mindenütt valóban lebilincselő nyájassággal fogadtak.

— Mindenekelőtt Serédy Jusztint kerestem fel. Három óráig tárgyaltam a nagy pozícióju fiatal pappal. Serédy úgy nyilatkozott, hogy

teljesen helyesli a felfogásomat, miután a keresztény hittanítás azon az elven áll, hogy az irtalmas és igazságos Isten egyénileg ítél az emberek fölött.

Serédy a poked szó értelmezéséről nem nyilatkozott, de

ajánlólevelet adott Quentin francia bencés szerzeteshez, a vatikáni bibliabizottság előadójához.

Másnap el is mentem. Már reggel nyolc órakor jelentkeztem a Vatikánban és bizony

Quentin már reggel nyolc órakor fogadott 10—12 pap társaságában, abban a hatalmas könyvtárteremben, ahol a bibliabizottság ezer meg ezer foliás között dolgozik.

— Quentin tudta miért jövök, tudta, hogy a Vulgata legnagyobb tévedéséről akarom a Vatikánt felvilágosítani. Nagyon sokáig tárgyaltunk a bosszuálló Jehova és a megemlékező Isten ellenkező fogalmáról. Quentin

célmot nemcsak és magasztosnak találta,

az egész emberiség érdekében, hogy az Isten nevének fénye, szepültenül ragyogjon.

A TALMUDISTA EGYÜTT FORGATJA A BIBOROSSAL A VATIKÁN RITKA FOLIÁNSAIT

Tizenegyre járt az idő, amikor Quentin bevezetett a bizottság elnökehez, Gasquet olasz biboroshoz, aki olasz nyelven üdvözölt.

— Gasquet biboros csodálatosan szakavatottnak bizonyult nemcsak hittudományi dolgokban, hanem nyelvészeti kérdésekben is. Órákig vitatkoztunk Quentin bevonásával.

Jegyzeteim alapján nagyon sok héber szöveget vetünk elő, egész sereg foliánst vetünk le a polcokról, hogy azokban a vitás szövegeket megkeressük és a biborossal mindig ketten olvastuk fel a szövegeket,

amelyekre mint analógiákra hivatkoztam. Ez igen beható tárgyalás olasz, héber és latin nyelven folyt. Végül is arra a konklúzióra jutott, hogy

a poked szó tényleg kétértelmű.

— Gasquet biboros ennek megjelölésére az „ambiguus” latin szót használta.

— Döntés persze nem történt, — folytatta érdekes előadását Donáth Benjámín most már kissé rezignáltan. — A biboross azonban

igen nagyfontosságúnak monddta a kérdés teljes tisztázását, ép ezért felkért, hogy dolgozzam ki az egész eszmenetet és összes bizonyítékaikat terjeszsem olasz nyelven újra a vatikáni bibliabizottság elé.

A bibliabizottság, ha a tudományos alapon feldolgozott anyagot megkapja, a legnagyobb tárgyalgossággal fogja a vizsgálatot meg-

ejteni — ígérte meg Gasquet biboros — és

a bizottság teljes ülésére, — amelyen végleges döntés fog történni, újra meg fognak hívni.

Donáth Benjámín nem járta meg hiába Rómát. Komoly ígéretet kapott arra, hogy alaposan megvizsgálják a poked szót és újra előveszik Mózes II. könyvének az. a

szakaszát, amely a bosszuálló Jehova fogalmát megteremtette. — Hogy aztán ennek a vizsgálatnak az lesz-e az eredménye, amit Donáth remél, az persze még legalább is kétséges, mert nem igen

akad senki a bibliabizottságban, aki Donáth bácsi szövegmagyarázatát el fogadta volna.

Donáth azonban ma jobban hisz és remél, mint valaha. Annak a fogadtatásnak a hatása alatt áll, amely őt Rómában lépten-nyomon meglepte.

Donáth Benjámín ezzel bucsuzott tőlünk:

— Pár hét múlva Rómába küldöm a bizonyítékaimat és bebizonnyom az igazamat. A Jehova nem lehet bosszuálló Isten. Én keresztülviszem...

Bánffy Miklós gróf Averescunál és Bratianunál járt

A Lupta mai száma a következő hirt közli:

Bánffy Miklós gróf, akiről azt beszélték, hogy perszonál-uniót akar létrehozni Románia és Magyarország között, szombaton meg-

beszélést folytatott Jonel Bratianuval, majd audiencián volt Averescu tábornok miniszterelnökkel.

Bánffy gróf ezen az egész héten Bukarestben marad és tanácskozni fog a politikai pártok vezetőivel.

Siettetik a román-olasz gazdasági tárgyalásokat

Rómából jelentik: A „Tribuna” azt írja, hogy az olasz-román kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalások lassan haladnak előre, mivel Románia még nem állapította meg véglegesen vámtarifáját.

A tárgyalások gyorsítása céljából a román gazdasági bizottság elhatározta, hogy a két ország közötti forgalom vámtarifáit először kérdőformában dolgozza ki és mielőtt a bukaresti kamara elé terjesztené, bemutatja Rómában.

A NAC bajnoki mérkőzéseit is kisorsolja az intézőbizottság

Egyelőre még javában korszakolják a Sport-téren és a Köröst is jó vastag jégkéreg borítja, de ez a körülmény semmi sem befolyásolja a Sportszövetség intéző-bizottságát, hogy — olvadásra számítva, — holnap este meg ne ejtse a tavaszi bajnoki labdarúgó meccsek sorsolását.

A bizottság, amelynek tagjait, amint azt már megírtuk, — Jacob József prefektus, sportszövetségi elnöki minőségében ki is nevezte — holnap este tartja első ülését és annak egyetlen tárgya a bajnoki mérkőzések kisorsolása.

Miután a NAC már az őszi mérkőzések során visszalépett a bajnoki küzdelmekben való további részvételtől, az új

sorsolással kapcsolatosan érdekesnek tartottuk az intéző-bizottság egyik tagját megkérdezni, mi lesz a NAC-cal?

A következő érdekes felvilágosítást kaptuk:

— A NAC-ot a múltban bizonyos sérelmek érték és a bizottságnak első dolga lesz, hogy ezeket a lehetőséghez képest orvosolja.

— Véleményem szerint, — mondotta informátorunk — a sorsolást úgy ejtjük meg, hogy

a NAC-ot is kombinációba vesszük

és alkalmat nyújtunk arra is, hogy az őszi elmaradt bajnoki mérkőzést is lejátszhassa.

— Ez a megoldás, úgy hisszük, megnyugvást fog kelteni és a tavaszi szezon lebonyolítása nem fog különösebb akadályokba ütközni.

A NAC vezetősége természetesen eddig még nem ismeri az intéző-bizottság tagjainak főnti felfogását, de úgy gondoljuk, hogy azt kielégítőnek fogják találni és ilyenformán a bajnoki szezon rendkívül érdekesnek ígérkezik.

24 óra váradi árfolyamai

	Tegnap				Ma	
	-es nyitás után		-ös zárás után		nyitás előtt	
Pengő	—	—	—	—	—	—
Dollár	166:50	165:50	167:50	168:50	167:50	168:50
Cseh korona	4:93	4:90	4:96	4:99	4:96	4:99
Svájc frank	32:—	31:80	32:20	32:40	32:20	32:40
Osztrák shilling	23:45	23:25	23:55	23:65	23:55	23:65
Francia frank	6:55	6:45	6:60	6:70	6:60	6:70
Angol font	809:—	805:—	813:—	816:—	812:—	816:—
Olasz lira	7:30	7:20	7:35	7:45	7:35	7:45

BASILIDES

MÁRIA

ária- és dalestélye

MA

este

a Kath. Körben

Jegyek: 150, 120, 80,
70, 60, 50 lei.

Műsor:

I.

- a) **Händel**: Largo
- b) **Pergolose**: Nina (XVIII. század)
- c) **Paisiello**: La Zingarella
- d) **Beethoven**: In queste tomba (XIII. század)
Freundvoll und Leidvoll
Wonne des Wehmut
Die Ehre Gottes

Szünet

II.

- Brahms**: Immer leiser
Wenn du nur Zu-
weilen lächelst
- R. Strauss**: Im Herbst
- R. Strauss**: Traum durch
die Dämmerung
- a) **Radnay**: Sónhaj
- b) **Kodály**: Akkor szép az
erdő
- c) " Kocsi, szekér
- d) **Bartók Béla**: Fekete föld
- e) " Asszonyok, asszo-
nyok
- f) " Ha kimegyek

Zongorán kíséri:

Guttman Miklós

Mi újság?

A hűség vize

Ezt a kedves kis történetet halk mosolygás közepette, suitogva mesélik a beníentesek. A nagyvállalkozó ur és felesége épp kiszálltak lakásuk előtt a pompázatos autóból, amikor meléjük szegődött egy cigányasszony.

— Aranyos méltóságos ur, szépséges gyönyörű méltóságos asszony, vegyek meg tőlem ezt a kis üveget, csodatevő víz van benne, varázsereje van minden csöppjének.

— És egy kristálytisztá folyadék-kal telt üvegcskét huzott elő kosarából.

— Aztán mitéle víz ez?

— A hűség vize, csókolom a kezűket. Va ameddig szeretis egymást férj és feleség, kristályos, tiszta marad, mint a hegyi patak... de amint megszegi egyikük a hűséget, egyszeriben sötét lesz a vize, mint a koromlekezte éjszaka.

Nagynevetve megvették a bűvös folyadékot és otthon elcsepezték a tündöszoba polcán. Aztán szépen el is feledkeztek róla. A nagyságos asszony karácsony után a Demmeringre utazott négy-öt hétre. A napokban volt esedékes a hazajövele.

... Megérkezése előtt való estén a férj együtt vacsorázott legjobb barátával és hirtelen észre jutott a „hűség vize”. Elmesélte barátjának a cigányasszonnyal való kalandjukat, majd trétás mosollyal így szólt:

— Te, meg kéne tréfálni az asszonyt. Ki fogom önteni a kis üvegcskéből a vizet és megtöltöm fekete tintaival.

A jó viccet meg is csinálta és másnap barátjával együtt ment ki a pályaudvarra az asszony elé. — Öröm, öröm, hazaszaglás. Oda-haza az asszony megmosta kezét a fürdőszobában, majd megkérte az urakat, hagyjak néhány percig magára, míg az utazás után kissé rendezkedez. Mikor újra kinyitotta az ajtót, a két férfi gyorsan belépett, mert élvezni akarta a hatást, amit a leltető helyre tett üvegcské az asszonyra gyakorolt. Egy pillantás az üvegre s a férj és barátja egyszerre megfeszülten néztek össze. A „hűség vize” tehén és kristályos tisztán csillogott tetélük...

x Ma este pontosan 9 órakor Basilides operaénekesnő egyetlen koncertje.

* A Góldu-liceum magyar tagozatának „Mária Kongregációja” az Urleányok Kongregációjának közreműködésével, védőszentjének Szent-Norbertnek tiszteletére február 27-én délután 5 órai kezdettel a Kath. Körben színielőadást rendez. Műsor. Kongreganista induló, előadja a Kongregáció énekkara, zenekari kísérettel. Beszédet mond: Gyöngyösi István. Gyarkovics-lányok 4 felvonásos vígjáték, írta: Herceg Ferenc. Játsszák: Jánóta Emma, Jachini Mária, Zalezák Mária, Zakariás Mici, Gologhi Manci, Karácsonyi Manci, Futó Olga, Futó Vilma, Schiffmann Géza, Ulferth József, Govrik Kálmán, Simencki Pál, Korpos Lajos, Lajos Sándor, Schmidt Antal, Isztin Dezső. Belépti-díj: Lei 60, 50, 40, 30, 20, 10. Jegyek a Hangya főutcai üzletében.

Strogoff Mihály

XX. század csodaja
Moszkovin N. Novankó

x Basilides Mária énekesnő koncertje a Kath. Körben. Jegyek a Hegedűs hírlapirodában.

* Az N. S. E. álarcos báljára az összes meghívók már ki lettek küldve, akik nem kapták volna meg, vagy tévedésből maradtak volna ki a meghívottak közül, kéretnék, hogy igényüket az N. S. E. Cosbuc (Szalárdi) utca 1. szám alatti egyetemi helyiségében (volt újságíró klub) jelentsék be mindennap délután 5—7 óráig. Az álarcosok részére külön belépési igazolványokat adnak ki, hogy ez által megkönnyítsék az igazoltatást. Az álarcos hölgyeknek külön ruhatár és öltöző is fog rendelkezésére állani, hogy eselleg bármikor átöltözhesse.

x A ma esti Basilides koncert pontosan 9 órakor kezdődik, az ajtók kezdéskor be lesznek zárva. Pontos megjelenést kérünk.

?
? P. Sonore ?
?

* A beszercei kerítőnő az ügyészség foglya. Tegnap beszámoltunk arról, hogy a nagyváradi rendőrség őrizetbe vette Nyéki Zoltánnét, egy beszercei éjjeli mulató tulajdonosát, aki számos nagyváradi leányt kerített hálójába. Az elfogott asszonyt tegnap délután átkísérték az ügyészséghez, ahol Mussu kir. ügyész hallgatta ki. Ma reggel került az ügye Udrescu vizsgálóbíró elé, aki elrendelte ellene a vizsgálati fogságot.

* Nem volt a rendőrlégénység tagja. Az Estilap tegnapi számában megírtuk, hogy Popescu Constantin volt rendőrt bicikli lopás miatt a vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte. A nagyváradi rendőrlégénység parancsnoka most annak közlésére kért fel bennünket, hogy Popescu Constantin subkomiszár volt és így a rendőrlégénységnek sohasem lehetett tagja.

* Halálozás. Cseskovics Béla 68 éves korában elhunyt. Temetése ma d. u. tél 3-kor lesz.

* Orvosi hír. Dr. Geist Renée orvosnő, nőgyógyász és dr. Markovits Ignác orvos hazaérkeztek és rendeléseiket Str. Ep. Pavel 7. sz. alatt újra megkezdték. Telefon 3—22.

x Kész vagyok apukám. A legutolsó nagy világsiker kottája és gramofon lemezen kapható a Hegedűs hírlapirodában.

Fredet angol férfi kabátszőveket k. Ungar és Glück cégnek, Sas passage

Brillians ékszerek

alkalmi vétele és eladása

Urdan Nic. Iorga (volt Zöldia)-utca 8.

Bukaresti szintársulat országos turnéra indul egy magyar író szindarabjával

Bukarest egyik legelőkelőbb drámai együttese, a Bulandra-társulat, országos turnét szervez, amelyen Földes Imrénnek „Kuruzló” című darabját fogják előadni. A társulat Nagyváradra is eljön.

x Ma este Basilides énekesnő koncertje. Jegyek a Hegedűs hírlapirodában 50—150 leiig.

* Fogadásból — agyonette magát. Eperjesről jelentik: Starinák János nagy evő hírében állott a sárosmegyei Roskovany községben. Az elmúlt héten abba hagyta, hogy megszikk két kiló kolbaszt és rá egy fél liter whiskit iszik. A fogadást meg is nyerte, ellenben másnap ágyának esett és 24 óra alatt kiszorult. Halálát valószínűleg bélrepedés okozta. A bornirt fogadást egy fiatal özvegy gyászolja, árván maradt egyetlen dős gyermekével.

Heyman szinkör

Szerda: Koldusbáró. Slágersorozat 11. Josif és Rudolf Schildkraut a főszerepekben.

ÓTÁTRAFÜRED

Stary-Smokovec

a Magas-Tátra legnagyobb gyógyfürdője 1020 méter magasságban.

Grandhotel Tátra-Szanatórium

Felséges magaslati téli klíma Ragyogó napsütés Kitűnő ellátás. Hízókúra Dietás konyha. Vizgyógyi. tézet.

Törpefenyő és szénsavas fürdő. Napkúra. Térsport Ródlipálya. Sítanfolyam. Korcsolyapálya. Ot.rai tea. Táncestélyek. Jazz-band. Jutányos árak.

Fürdőorvos: dr. Szász Emil.

Tüdőbajosok kizárva.

Felvilágosítást ad a Hegedűs Hírlapiroda Oradea és Füredigazgatóság Stary-Smokovec C. S. R.

A gyarniturák, hencsertakarók, futó és abgpasszt szőnyegek legnagyobb választékban LEITNER MARTON rtr.

Színházra, mozira, mindenre telik a konyhapénzből, ha

újszerszükségletét

olcsón szerzi be

Weins ein Testvéreknel

N. c. Iorga (Zöldia)-utca 15. sz. 3013 Telefon 216

E. Faber, New-York

„Van Dyke”

ironja és gummija

világmárka!!

Romániai vezérképviselőt és lerakat:

SOMOGYI ÁKOS, ORADEA Aradului 27.

Várad koszorúja Grozavescu koporsóján

Ma temették el az egész ország osztatlan részvéte mellett a tragikusan elhunyt Grozavescu Traian.

A művész koporsója a lugosi városi színház előcsarnokában volt felravalóval, ahová két napon keresztül valóságos búcsújárás folyt az ország minden részéből.

Nagyvárad polgársága nevében Tulbure György polgármester jelent meg Grozavescu koporsójánál, amelyre elhelyezte a város hatalmas koszorúját, melyen ez a felírás áll:

Nagyvárad közönsége — Románia nagy halottjának.

A polgármester a koszorú elhelyezése után visszatért Nagyváradra.

Furcsa „égi” áldás

a „Cirkuszhercegnő” esküvőjén

Zöldhelyi Anna és Tompa Béla mostanában mindennap örök hűséget esküsznek egymásnak. Persze, csak a szinpadon és pedig a Cirkuszhercegnő második felvonásában, ahol pompásan feldisznított előtér előtt állanak napról-napra. A jelenet egyike a leghatásosabbaknak: Zöldhelyi Anna toaletti rajgyogának és Tompa Béla arca csak úgy sugárzik a — meghatottságtól. Tegnap azonban... a közönség egyszerre azt vette észre, hogy valami a magasságos menyből leesik... Zöldhelyi Anna egyre idegesebben kezd mozogni, Tompa pedig folyton a nyakához kapkod. Majd zsebkendővel vették elő és törülgetni kezdték az arcukat, ruhájukat. Ugyan mi történhetett?...

Az előtér előtt csöppögni kezdett az eső. Persze nem igazi eső volt, sőt még csak nem is szinpadon eső, hanem amolyan illetéktelen csepegés, amely a váratlan égi ajándékból egyre szemtelenebbül hullott alá a térdeplőkre...

Nagyobb baj azért nem történt. Az esküvői szertartást — a kis defektus ellenére is — befejezték az esetet úgy Zöldhelyi, mint Tompa, sőt maga a direktor is jó ómennek tekintették. Ime bizonyosság arra, hogy színháznak, színháznak jól megy. Legalább is, ha nem csurran, cseppen...

Újabb bonyodalmak a városházán dr Mangra Demeter panasza miatt

Emlékeztet, hogy Nagyvárad város tanácsának legutóbbi ülésén nagy vitát keltett dr Szántó Dezső felszólalása, aki a régi vezetőséget visszaélésekkel vádolta meg. A tanács akkor úgy határozott, hogy a vádak bevizsgálásával az állandó választmányt bízta meg.

Még mielőtt az állandó választmány ebben az ügyben dönthetett volna, dr Mangra Demeter városi főügyész külön beadvánnyal fordult a belügyminiszterhez, amelyben éles hangon tiltakozik a vádak ellen és a miniszter közvetlen beavatkozását kérte.

Ma délelőtt jött le a miniszter válasza dr Mangra Deme-

ter beadványára. Erdemileg nem intézkedik, mert a panaszt időelőttinek tartja a miniszter mindaddig, míg az állandó választmány nem határoz. Ellenben a főügyész beadványának hangja s tónusa miatt, amelylyel fellebbezőinek működését kritizálja, — figyelmébe ajánlja a belügyminiszter a polgármesternek, hogy a tisztviselők fegyelmi szabályzatában foglalt jogaival éljen és amennyiben a főügyész rendes és véglegesített tisztviselője volna a városnak, indítsa meg ellene fegyelmi sértés miatt az eljárást.

A miniszter leírata ügyében még nem határozott a polgármester.

Mégis kiengedte a vámhivatal a Feszty-képet

A ma reggeli lapok hírül adták, hogy a Biharpusz-pöki-i vámhivatal tegnap délután nem akarta megengedni azt, hogy a Feszty-féle történelmi képet, — amelyet a megye kiadott a magyar Biarmegyének, — a határon átvigyük. A vámhiva-

tal arra hivatkozott, hogy sem a pénzügyminiszteriumtól, sem a fővámigazgatóságtól nem kapott rendelkezést arra nézve, hogy e műkincset az országból kiengedje.

A késő délutáni órákban aztán — mint az Estilap ma reg-

gel értesül — Fildán Emil dr megyei főjegyző jóállására a vámhivatal megengedte, hogy a Feszty-képet kivigyük, azonban az esetről jelentést tett a fővámigazgatóságnak és a pénzügyminiszternek.

Munka nélkül áll a várad munkásság egyharmada

A gazdasági krízis, a minden vonalon aktuális leépítések a várad munkaviszonyok terén is egyre erősebben éreztetik hatásukat. Egyre több a munkanélküli a városban és ebben a pillanatban

a várad munkásságának körülbelül egyharmada munka nélkül áll.

Pontos adatokat a munkanélküliségről nem áll módunkban közölni. A várad szak szervezeti tanács vezet ugyan statisztikát, de ez csak a szervezett munkásokra vonatkozik. Váradon pedig a munkásoknak egy tekintélyes része még ma is szervezetlen. A szaktanács kimutatása szerint

1827 szervezett munkás közül 677 van munkanélküli Nagyváradon.

A munkanélküliség az egyes foglalkozási ágak közt a következőképp oszlik meg: vasmunkások (összesen 807) 220, fasmunkások (162) 98, építőmunkások (183) 138, szabómunkások (106) 44, pincérek (203) 48, bormunkások (168) 84, kereskedelmi alkalmazottak (118) 19, borbélyok (35) 8, sütőmunkások (45) 18. Ebben a kimutatásban nincsenek benne más szervezetben tömörült nyomdászok, és könyvkötők, valamint a napszámosok tömegei,

amelyek épen úgy, mint a kereskedelmi alkalmazottak nagy része, szervezetlenek.

A kimutatásban szereplő 677 munkanélküli mintegy 2000—2500 léleknek felel meg.

Ha azonban föltesszük, hogy Nagyváradon 6—7000 az összmunkásság száma, akkor látjuk, hogy ezek az adatok csak kicsiny részben mutatják képét annak a nyomornak, amely az általános leépítések következtében Nagyvárad pe-

riferián tapasztalható. Hogy miből élnek ezek a szerencsétlenek, azt senki sem tudja. — Tény az, hogy közbiztonsági szempontból éppoly szükséges volna a munkanélküliség megszüntetése, mint szociális, no meg gazdasági szempontból. A szakszervezetek 7—10 hétig adnak munkanélkülieknek 100—150 lej heti segélyt, azontúl azonban a szegény emberek kereseti lehetősége kimerül, ha csak nincsen eladogatni való holmijuk, vagy szerencséjük ahhoz, hogy itt-ott valami alkalmi munkához jussanak.

Amikor a lei emelkedik ... Izgalom a 320-as lei körül — Az idegen valuták váratlan szilárdulása — Nincs pénz devizavásárlásra

A lei hullámszárának utján kedden délelőtt érte el emelkedésének kulminációs pontját. Zürichi 320 centimeos kurzust. Középeurópában valuta még változatosabb pályát nem futott be, mint a lei. — Alig egy esztendeje még a lei katasztrófájáról beszéltek, amikor Zürichben az 160-as, melypontra zuhant és kedd délelőtt ez a kurzus pontosan megkétszereződött.

Természetesen ez az emelkedés meglehetősen izgalomban tartja a piacot és a kereskedők, akik árukészletük alapjául a 40-es svájci frankot kalkulálták, sietnek a 31.85-ös alapon fedezni magukat. Mindenesetre a kereskedelem szempontjából örömdetes ez a hatalmas lemorzsolódása az idegen valutáknak, bár a 40-es svájci frankon kombinált árucikkek árai egyáltalán nincsenek tekintettel a valutadifferenciára.

Azokat, akik a lei további szilárdulásában bíztak, kedden délután az a meglepetés érte, hogy idegen devizák után hatalmas kereslet indult meg. Senkisért tudta megérteni a kereslet okát, mert a lei külföldi kurzusa szilárd volt, azonban, miután a regát iniciálta a keresletet, a várad piac hűségese követte az irányzatot és a délelőtti 31.85-ös svájci frank 32—32.75-re emelkedett. Ezen a kurzuson sok üzlet jött létre. Némi tápot adott a szilárdulásra a lejnek egyes külföldi piacokon történt ellanyhulása is. Így a berlini tőzsdén a tegnapi 260-as lej kurzus 257-re esett; Bécsben pedig 435 félről 430 egyenegyedre esett. Viszont a prágai és budapesti jegyzés egészen minimális emelkedést mutatott.

A várad piac a lei emelkedésének első pillanatától kezdve nem escomptálta az emelkedést és a kedd déli 320-as zürichi kurzusnak megfelelő 31.25-ös svájci frankkal szemben 31.85-ös kurzuson volt csak áru.

Várad pénzügyi körök véleménye szerint a lei kurzusa tartósan szilárd.

A helyzet képe azonban csak akkor áll tisztán a szemlélő előtt, ha figyelembe vesszük, hogy

a készpénzhiány szinte meghaladja a lei árfolyamának emelkedési arányát.

Soha ilyen pénzsűke nem volt a várad piacon. Akinek csak valami kis pénze van, siet rajta valutát vásárolni. Az idegen tartozások lefedezését majdnem katasztrófális módon nehezíti meg a pénzkriszis. Érdekes, hogy különösen az ezres és ötszázás bankjegyek kerültek ki a forgalomból. Ha volna pénz akkor tényeg rendbejöhethetnének legalább az importőrök, ha már az egész export üzlet teljesen befagyott a lei emelkedésének hatása alatt.

A mai zürichi nyitás

BUKARESTI 320.—

BERLIN 1232625 PARIS 2035—
NEW-YORK 520— PRAGA 1540—
LONDON 252225 B.PEST 90 90
BECS 7320 MILANO 2265—

—14°

— Mit csinált maga tegnap?
— Fáztam.
— S mi a terve holnapra?
— Folytatom...

Fest. Tiszti
2 nap alatt
Halinovcsán
a Sas alatt
Mos. 2779 Vasal

Van szerencsém az igen tisztelt közönséget tisztelettel értesíteni, hogy korlátlan

Halmérési üzletemet

2443 saját kezelésembe visszavettem és legjobb minőségű borokról és zézés italkról gondoskodom.

Most húsvéti legjobb italok megérkeztek és húsvéti kisútsón iszonyatosan szilvórium és seprő palinák a napokban érkeznek.

Rendeléseket házhoz is szállítok. Figyelmes pontos és előzékeny kiszolgálás.

Tisztelettel
Haimann Áron
Alexandrii Teleki-utca 66 a volt Zsigmondovics patika mellett.

Hajlított székek,

asztalok, asztalkák és mindenféle hajlított butorok továbbá

kerli butorok,

székek, asztalok, nyugágyak

eredeli gyári áron

kaphatók

Ferrocerciala S. A.

Oradea, Piața Mihai Viteazul (N. gyűjtemény) 11-a
Telefon 6-70 3398

Olcsó tűzifa

száraz elsőosztályú cserhaszab tűzifa

m³-ért 400.- lei

Megrendelhető Népszövetségi Hangya (Kath. Kör-épület)
Házhoz szállítás külön 30 lei

3233

Bevezetett szabóüzlet

berendezéssel előnyös feltételek mellett kiadó

Cim a kiadóban

Esőernyő

legolcsóbb a készítőnél

Rosenberg Testvérek

Nic. Jorga (Zöldfa-utca) 8. — Behúzás, javítás gyorsan készül. 2457

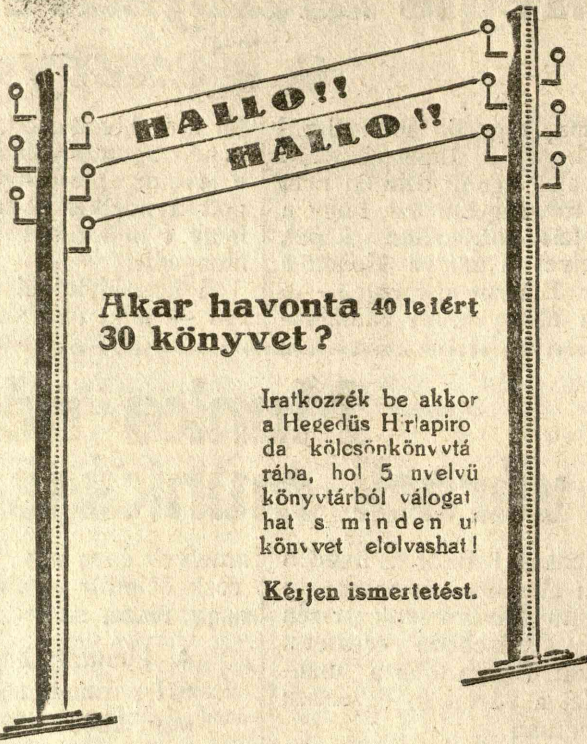
Nagy

alkalmi butorvásár!

Háló- és ebéldobutórok, szőnyegek, antik dolgok, hajlított butorok, képek minden elfogadható árban előruzsáztatnak 3072

Hartstein Jenő

butor- és szőnyegüzlet
Cuza Voda (Szacsavay)-utca 17. szám

Akar havonta 40 leért
30 könyvet?

Iratkozzék be akkor a Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtárába, hol 5 nyelvű könyvtárból válogathat s minden könyvet elolvashat!

Kérjen ismertetést.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szóig) 40 lei. Állástkeresőknek 50 % engedmény. »Cim a kiadóban« jezésére külön 10 lei fizetendő. Címek után érdeklődés jegezésekkel a hirdetés mellett álló k.s. számot és kérdezőszöveget hivatkozzanak arra

LEVELEZÉS

MEGISMERKEDNÉNK két fessé, főtétlen uriemberrel. »Asszony és leány« jelígre a Hegedüs hirlap-irodába. 866

ISMERETLEN, levelét megkaptam, írhat tovább. Csók Lily. 874

SZÉCSÉNYI. Várom második levelét. Írjon mindenről, különösen hogyléteéről. 875

LAKÁS

URIEMBERNEK csinos különbejárati szoba elsejére kiadó. Nicu Filipescu (Szarvas) sor 7. Leitzner. 864

SZOBA, konyhás lakást keresek kis család részére április vagy május 1-ére. Cím: Moldova (Kálvária) utca 40. 860

TÖBB csinos egy ágyas butorozott szoba, központban azonnali fűtés, világítással együtt, havi 1500 leért kiadó. Bővebbet »Metropol« szálloda portásánál. 438

ELCSERELNEM egyszobás, konyhás lakásomat 2 szobáért. — Tace Jonescu (Körös) utca 19. 879

BUTOROZOTT szoba központban teljes ellátással uriember részére kiadó. Cim a kiadóban. 877

SUCHE Wohnung zwei Zimmer Küche möglichst Zentrum. Adresse Emil Thiess, Hotel Rimanóczy. 880

ADÁS-VÉTEL

EGY jó meneteli manicűr szalon más vállalat miatt azonnal eladó. Cim a Hegedüs hirlapirodában.

FAJTISZTA farkaskutya kölykök eladók. Cim a kiadóban. 876

ALKALMAZÁS

KERESEK egy mindenest. Berkes, Dimitrie Cantemir (Beothy Ödön) utca 29.

IRODAI gyakorlatlalt bíró gyors és gépirónó állást keres. Cim Hegedüs hirlapirodában. 859

ÜGYNÖKÖKET részletfizetésre való eladásra felvesz Rottenberg Márton cég, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 15. 871

JOBB leány magános urinónál vagy fiatal párnál állást keres. — Hoeszu bizonyítvánnyal. Cim Hoszuch József, Piski (Simeria) Dedocs-utca. 878

FÉRFIING vasalónót, ki fényesíteni tud, keresek. Ciorogariu püspök (Uri) utca 18.

INGATLAN

KÖZPONTBAN levő 4 szobás magánház elfoglalható lakással eladó. Újvárosban modern magánház elfoglalható 600.000 lei. Magánházak, szőlők, gyönyörű lakással. — Háromszobás modern lakás. Egyszobásak. Butorozott lakások. Irodahelyiség központban. Balázsnál, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 21. Telefon 815. 831

PENZKÖLCSON

PENZKÖLCSONT nyújt kézi biztosítékra és áru fedezetre bármely kis összegtől kezdve a Házuladonosok Bankja, Delavrancea (Ritoók Zsigmond) utca 2 815

KÜLÖNFÉLEK

ISTALLÓ két lóra, köcsiszin, azonnalra kiadó. Cuza Voda (Szacsavay) utca 66. 881

— Halljal — szól a házme-
terné a házalóra. — Ne kiabál-
jon úgy, hogy felveri itt az egész
házat!

— Mi az, hogy ne kiabáljálak?
— válaszol a házaló indigálód-
va — talán csak nem sügatalom
minden lakónak külföldi a füle?

Hó- és sárcipők

javitását vállalom

Alexandrii (Teleki)-u. 23.

3164

Rosenfeld

Ablak-

és melegítő üveg

legolcsóbban beszerezhető

FRENCZEL

üvegezési vállalat, tábla-

és tükrö-üveg raktárban

Str. Vlahuta Szt. János-utca) 44.

2932

Telefon 9 3

Fűszerárak

déligyümölcsök, mindenféle kon-
zervek, ásványvizek minden
írissen szolid árban kaphatók

Ládner Lajosnál

Str. Regele Ferdinand 24.

Pénzügyi palotával szem en

Naponta írissen pörhölt

háve

3134

Rellei, gobelin és keilműstést vá-
lalok. Sablonpapír nagy véle-
tekben Str. Caragiale (Nyáry-
u. 6. sz. alatt szemben a kapuval)

Román Német Francia Angol

könyv- ujdonságok

a Hegedüs
Hirlapiroda
kölcsönkönyvtárban

Egy óra 40 lei

Női szabók
nyugalmába!

Cosumes Manteaux

tavaszi száma megérkezett
a Hegedüs Hirlapirohába.

Ára: 160. - lei.

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.